

Грицай А.О.

Державний торговельно-економічний університет
Науковий керівник: Шведова Г.Л.,
кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри
правового забезпечення безпеки підприємницької діяльності
Державний торговельно-економічний університет
м. Київ

ОСОБЛИВОСТІ КВАЛІФІКАЦІЇ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ ЗА СТ.436-2 ККУ

Актуальність кваліфікації кримінального правопорушення за статтею 436-2 Кримінального Кодексу України - виправдовування, визнання правомірною, заперечення збройної агресії Російської Федерації проти України та глорифікація її учасників, перш за все, обумовлена нечуваною загрозою для територіальної цілісності та національної безпеки нашої державі, котра починаючи з 2014 року знаходиться під постійною військовою агресією з боку Росії.

Не дивно і те, що в реаліях сьогодення кримінальні правопорушення проти миру, а також безпеки людства та міжнародного правопорядку, викликають інтерес не тільки серед юристів-практиків, але й у суспільства зокрема, адже виправдання агресії ворожої держави чи її учасників формує небезпечні настрої в самому суспільстві та підриває морально політичну єдність нашої нації. З огляду на це, проект закону під номером №2110-IX, що і вносив статтю 436-2 до Кримінального Кодексу України у розділ кримінальних правопорушень проти миру, був прийнятий і набрав чинності 16 березня 2022 року протягом декількох днів в цілому і без будь-яких поправок [1].

Внесені зміни до Кримінального Кодексу України, зокрема цією статтею, визначають близько десяти форм злочину, починаючи від зображення збройної агресії Росії проти України як так званого внутрішнього громадянського конфлікту до самого заперечення такої агресії. Отже, це є і доведення ніби агресія чи окупація має правове підґрунтя і правоту, і заявлення своєї незгоди з тим, що та сама агресія існує в об'єктивній площині, а дії зокрема регулярних збройних формувань Російської Федерації чи інших незаконних збройних формувань не тільки схвалюються, але і звеличуються.

В той же час ст. 436-2 має ряд схожостей з іншими статтями Кримінального Кодексу, що кваліфікують подібні кримінальні правопорушення. І першою можна виокремити ст. 111-1 ККУ - Колабораційна діяльність. Адже обидві статті закону збігаються на криміналізації правопорушення щодо заперечення збройної агресії проти України. Хоча варто також і відмітити те, що остання чітко визначає суб'єктом громадянина України, що означає, що вона має спеціальний суб'єкт, в той час як ст.436-2 - загальний, коли до відповідальності притягується як іноземець, так і особа без громадянства. Однак обидві ці статті визначають різні види і розміри максимального покарання – а саме від позбавлення права обіймати певні посади строком від 10 до 15 років до 5-8 річного позбавлення волі при вчиненні кримінального правопорушення з використанням засобів масової інформації, що знову ж таки спричиняє певну колізію. Зокрема остання не має і фактору співпраці з державою-агресором, на відміну від ст.111-1 [2].

Згадати можна і 436 статтю Кодексу, яка загалом розкриває суть пропаганди війни, а не ту, що почалась 2014 року. Вона формально регламентує публічні заклики до розв'язування воєнного конфлікту або ж агресивної війни, а також виготовлення матеріалів із тими ж самими закликами до їх вчинення, особисто її власною характерною рисою є публічність караних закликів, як і у випадку зі

статтею 111-1, що не обов'язково властиво діянню, що кваліфікується за ст. 436-2 [3].

Отже, більшість науковців все ж схильні називати це помилкою законодавця, адже усі статті були прийняті різними законодавчими актами про внесення змін до Кримінального Кодексу України. З цього можна зробити висновок, що помилку варто виправити, а до тих пір, поки законодавчо згадані колізії не вирішені, логічним було б застосування того із законів, котрий пізніше набрав чинності. Адже узгодження спірних питань та приведення наших нормативно-правових актів у відповідність один з одним є необхідною умовою для забезпечення правової визначеності та стабільності правозастосування. Це дозволить уникнути правових прогалин та суперечностей, які можуть призводити до різного тлумачення норм на практиці.

Список використаних джерел:

1. Кримінальний Кодекс України: Закон від 5 квіт. 2001 р. № 2341-III. *Офіційний сайт Верховної Ради України.* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#n804>
2. Суддя ККС ВС Микола Мазур. Злочини проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку. *Офіційний сайт Верховного Суду.* URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/2022_prezent/2022_10_06_Mazur_03_10.pdf
3. Микола Хавронюк. Науково-практичний коментар про зміни до Кримінального Кодексу, прийняті під час воєнного стану. Аналіз статті 436-2 ККУ. *Центр політико-правових реформ.* URL: <https://pravo.org.ua/blogs/vypravdovuvannya-zbrojnoyi-agresiyi-ry-proty-ukrayiny-kryminalna-vidpovidalnist/>